

школяра в умови, близькі до життя, покажуть потребу в моральних знаннях і забезпечать їх перетворення у площину поведінки (інсценізації, етичні і поведінкові тренінги, драматизації, проблемне навчання, вправи, проектна діяльність, колективно творчі справи та інші).

Список використаних джерел та літератури

1. Бех І. Д. Виховання особистості : [підручник] / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2008. – 848 с.
2. Енциклопедія освіти / Академія педагогічних наук України ; гол. ред. В. Г. Кремін. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
3. Киричок В. А. Гуманне ставлення до дитини : метод. посіб. для вчителів / В. А. Киричок. – К. : Інфодрук, 2004. – 56 с.
4. Киричок В. А. Ціннісне ставлення / В. А. Киричок // Енциклопедія освіти / АПН України ; гол. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 991.
5. Кордуэлл М. Психологія : словарь-справочник / М. Кордуэлл. – М., 2000. – 448 с.
6. Рапацевич Е. С. Психолого-педагогический словарь / сост. Е. С. Рапацевич. – Минск : Современ. слово, 2006. – 928 с.
7. Щуркова Н. Е. Классный час: Поговорим о жизни... : матер. для воспитателей и классных руководителей. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : АРКТИ, 2008. – 168 с.
8. Щуркова Н. Е. Новое воспитание в новой школе / Н. Е. Щуркова, М. И. Мухин, А. В. Желанова ; под общ. ред. Н. Е. Щурковой. – М. : АРКТИ, 2012. – 264 с.

УДК 373.5:742 – 028.22

Наталія КРАСНОВА
(Житомир, Україна)

**СПІВПРАЦЯ ХУДОЖНІХ МУЗЕЇВ І СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ
ШКІЛ ХУДОЖНЬОГО ПРОФІЛЮ ЯК РОЗШИРЕННЯ
МИСТЕЦЬКОГО СВІТОВІДОБРАЖЕННЯ ПІДЛІТКІВ**

Краснова Н. Співпраця художніх музеїв і спеціалізованих шкіл художнього профілю як розширення мистецького світо-відображення підлітків. У статті розкривається специфіка взаємодії художніх музеїв і спеціалізованих шкіл художнього профілю з метою розширення мистецького досвіду підлітків у формуванні світовідображення, представлено методичні рекомендації щодо проведення занять

у контексті музейної педагогіки на прикладі теми «Іграшка-їжа – оригінальний вид українського народного мистецтва».

Ключові слова: світовідображення підлітків, спеціалізовані загальноосвітні школи художнього профілю, художні музеї, музейна педагогіка.

Краснова Н. Сотрудничество художественных музеев и специализированных школ художественного профиля как расширение художественного мироотображения подростков. В статье раскрывается специфика взаимодействия художественных музеев и специализированных школ художественного профиля с целью расширения художественного опыта подростков в формировании мироотображения, представлены методические рекомендации по проведению занятий в контексте музейной педагогики на примере темы «Игрушка-еда – оригинальный вид украинского народного искусства».

Ключевые слова: мироотображение подростков, специализированные общеобразовательные школы художественного профиля, художественные музеи, музейная педагогика.

Krasnova, N. «Collaboration of arts museums and arts schools in expansion of teenagers' artistic world-reflection.» The article deals with the peculiarities of the interaction between arts museums and specialized schools of artistic profile with the purpose to enhance the artistic experience of teenagers in the formation of their world reflection. Guidelines for teaching lessons at the museum are presented here. The use of a case study «Toy-food – the original form of Ukrainian folk art» is highly recommended.

Keywords: world reflection of teenagers, specialized secondary schools, artistic profile, art museums, museum education, toy-food

Krasnowa N. Współpraca artystycznych muzeów i specjalistycznych szkół o profilu artystycznym sposobem rozszerzenie artystycznego odzwierciedlenia świata nastolatków. Współczesna edukacja w Ukrainie ma światopoglądowe ukierunkowanie, co pozwala kształtować światopoglądowe cechy osobowości, zwłaszcza postrzeganie świata, jako jednolitego systemu procesów racjonalnego i emocjonalnego przekształcania obrazów (obiektów) świata zewnętrznego przez pryzmat estetycznego modelowania rzeczywistości, która zmienia i kształtuje świadomą osobowość na podstawie artystycznie twórczej (plastycznej) działalności. Udowodniono, że potężny potencjał dla kształtowania sposobu odbioru świata przez nastolatków mają specjalistyczne ogólnokształcące szkoły o profilu artystycznym. Dla uczniów, którzy studiują sztukę, ważne jest stworzenie możliwości zapoznania się z utworami malarzy i artystów ludowych, którzy demonstrować widzenie świata przez pryzmat własnych priorytetów światopoglądowych.

poglądowych. W tym pomoc szkołom, przy odpowiedniej organizacji i współpracy, mogą nadać instytucje mające znacznie większy kulturalny i artystyczny potencjał: biblioteki, teatry, muzea, sale wystawowe, galerie itp. Właśnie dlatego artykuł jest poświęcony ujawnieniu oddzielnych aspektów współdziałania artystycznych muzeów i szkół o profilu artystycznym w celu rozszerzenia artystycznego doświadczenia nastolatków w odzwierciedleniu świata. Specyfika takiej współpracy przechodzi w dwóch kierunkach: szkoła w przestrzeni muzeum – tu są oświatowe przedsięwzięcia (wycieczki, cykle zajęć w muzealnym audytorium i przy ekspozycjach), na których uczniowie oswajają tereny kultury i sztuki zgodnie z planem, zadany muzeum z uwzględnieniem tematyki szkolnej edukacji, albo podczas zajęć zaproponowanych przez muzea na podstawie własnych oświatowych metodyk; muzealna pedagogika w szkole – łączy pracę lekcyjną w szkole, a także prowadzenie przez współpracowników muzeów fakultatywnych kursów edukacyjnych, które uwypuklają specyfikę konkretnego muzeum. W artykule przedstawiono metodyczne rekomendacje co do przeprowadzenia zajęć w kontekście muzealnej pedagogiki na przykładzie tematu «Zabawka-pokarm – oryginalny rodzaj ukraińskiej sztuki ludowej».

Сучасний період становлення України зумовлює утвердження в суспільстві загальнолюдських духовних, моральних і культурних цінностей. У зв'язку з цим метою освіти є виховання особистості з гуманістичним світоглядом, духовно і морально зрілої, готової творити себе і навколишній світ.

Потужним потенціалом впливу на світоглядну сферу особистості володіє мистецтво. Саме воно покликане формувати в учнів особистісно-ціннісне ставлення до дійсності, розвивати естетичну свідомість, загальнокультурну і художню компетентність, здатність до самореалізації, потребу в духовному самовдосконаленні.

Особливості мистецького світогляду висвітлюються у наукових працях з філософії (І. Зязюн, О. Наконечна) та мистецької освіти (О. Артюхова, А. Бакушинський, В. Коваленко, Л. Масол, Н. Миропольська, Б. Неменський, М. Ростовцев, О. Рудницька, С. Соломаха, О. Шевнюк). Аналітичний огляд наукових джерел дає підстави стверджувати, що сприйняття, осмислення та переживання навколишньої дійсності відбувається на основі чуттєво-емоційних образів та понять. Отже, основною характеристикою світогляду є відображення світу.

Дослідження робіт науковців дозволило зробити висновок, що проблема світовідображення є інтегративною, а зміст поняття «відображення» варіюється залежно від напрямку науково-

го дослідження: у філософії (Л. Губернюк, Е. Гусинський, В. Канке, О. Наконечна) відображення розглядається як відтворення об'єктивної реальності у свідомості людини в процесі пізнання об'єктів зовнішнього світу; у психології (П. Анохін, М. Бернштейн, О. Іванюта, О. Леонт'єв, В. Потапова) – як віддзеркалення у свідомості буття зовнішнього світу; у мистецькій педагогіці (Л. Аристова, І. Зязюн, Л. Масол, Н. Миропольська, Н. Нічкало, Г. Полякова, О. Рудницька) – як вид людської діяльності й конкретно-чуттєвого, образного відтворення дійсності з позиції естетичних ідеалів. З'ясовано, що під час відображення світу відбувається взаємне перетворення і особистості, і світу.

Потужний потенціал для формування світовідображення підлітків мають спеціалізовані загальноосвітні школи художнього профілю, які відзначаються поглибленим вивченням різних видів образотворчого мистецтва у розширеному складі навчальних курсів – живопис, малюнок, композиція, декоративно-прикладне мистецтво, ліплення, дизайн. Засобами комплексної образотворчої діяльності учні відтворюють у художніх образах об'єктивно існуючі властивості реального світу – об'єм, колір, просторовість, матеріальну форму предметів, світлоповітряне середовище.

Для учнів, які вивчають мистецтво, важливим є надання можливостей знайомства з творами художників і майстрів, які демонструють бачення світу крізь призму своїх світоглядних установок. В спеціалізованих школах художнього профілю для цього намагаються створити належні умови (учні мають можливість спілкуватися з майстрами народної творчості, художниками-живописцями під час проведення майстер-класів, що є обов'язковим та включено в план навчально-виховної роботи школи; сприймати твори мистецтва) та побудувати матеріальну базу, яка окрім належного обладнання містила б творчі роботи (живопис, графіка, декоративно-ужиткове мистецтво) учителів школи, викладачів художнього інституту, картини, що подарували майстри під час проведення майстер-класів, репродукції, фото, відеоматеріали з музеїв світу. Отже, беззаперечно значні можливості для розширення світу мистецтва мають нові форми і методи, що реалізуються завдяки співпраці музеїв і спеціалізованих шкіл художнього профілю [3; 5; 9].

У цьому допомогу закладам освіти, при відповідній організації і співпраці, можуть надати заклади, що мають значно біль-

ший культурний і мистецький потенціал: бібліотеки, театри, музеї, виставкові зали, галереї та ін.

Не зважаючи на значний культурно-освітній потенціал художніх музеїв, спеціальних досліджень, присвячених їх взаємодії з загальноосвітніми спеціалізованими школами художнього профілю, здійснено не було. Саме тому стаття присвячена розкриттю окремих аспектів специфіки взаємодії художніх музеїв і спеціалізованих шкіл художнього профілю з метою розширення мистецького досвіду підлітків у відображенні світу.

Сьогодні йдуть пошуки активних нетрадиційних шляхів роботи в сучасних музеях, запроваджуються методи, які розраховані на діалог творів мистецтва і глядачів [9]. Важливим у цьому процесі є аспект взаємодії, що зумовлює формування гармонійно розвиненої особистості, сприяє духовно-етичному вихованню і задоволенню духовних запитів школярів.

Такий досвід починає охоплювати музеї і навчальні заклади, оскільки на сьогодні в Україні діють 445 музеїв різних профілів і форм власності [8, с. 8] та 3887 музеїв при навчальних закладах. Вони зберігають безцінну історико-культурну та етнографічну спадщину українського народу, яка має колосальний потенціал для навчально-виховної діяльності.

До проблеми співпраці музею та школи зверталися вітчизняні науковці та вчителі: А. Масол, В. Рагозіна (аналіз просвітницької практики в музеях України), О. Караманов (формування особистості учнів у контексті музейної педагогіки), О. Гринів, І. Ласкій, А. Гурін, Т. Рудько (розробка курсу «Музейна педагогіка»), Т. Ткаченко (функціонування музеїв мистецького профілю: проблеми та перспективи, використання в роботі досвіду провідних музеїв України та світу), О. Степанок (основні принципи сприйняття та розуміння творів живопису в середовищі музею), А. Надеждін (інноваційні напрямки виставкової діяльності музеїв художнього профілю). О. Класова (музейна педагогіка: проблеми і досягнення), О. Юрченко (особливості організації та проведення виставок мистецького напрямку на базі закладів освіти). Отже, потенціал у співпраці цих закладів закладено великий.

Уваги заслуговує і розвиток музейної педагогіки в Росії, де реалізуються декілька освітніх програм, а саме: музейно-екскурсійна програма для початкової школи «Музей та освіта» (авт. Н. Макарова, Е. Медведєва, М. Юхневич) [7]; музейно-педаго-

гічна багаторівнева навчальна програма «Здрастуйте, музей!» (авт. Б. Столяров, А. Бойко) [4], як основа моделі взаємодії художнього музею з системою освіти; програма «Крок назустріч» (авт. О. Платонова, Н. Жвитиашвілі) [6], призначена для роботи в області соціальної адаптації і творчої реабілітації дітей, що мають відхилення у психічній сфері та поведінці.

Одним з напрямків роботи музеїв є просвітницька діяльність, яка в сучасних музеях світу розвивається відповідно двох основних моделей функціонування: європейської (у основі якої лежить колекціонування) та американської (музей подій, а не предметів, націлений на діалог із публікою (виховна функція музею)). Американська модель більш поширюється з 80-х років ХХ ст. у багатьох країнах світу, зокрема у Росії; починає розвиватися і в українських музеях. За такого підходу музей у сучасному медіасередовищі можна представити у вигляді формули: культурна, історична спадщина + інтерактивність музеїв + національні програми = культурна самоідентифікація особистості [1, с. 132].

Враховуючи вищевказане, вважаємо, що формування світовідображення в учнів значною мірою залежить від їх мистецького досвіду, що набувається через знайомство з творами художників і майстрів, які демонструють бачення світу через призму своїх світоглядних установок.

Важливо, що педагоги спеціалізованих закладів художнього профілю вже є фахівцями зі спеціальною освітою (художник-педагог, культуролог, мистецтвознавець), тому в музеях вони можуть надати учням більш глибокої інформації, грамотніше організувати процес навчання, розробити різні форми і методи, їм простіше і швидше порозумітися з музейними працівниками, ніж звичайним викладачам ЗНЗ, які приводять дітей до музею.

Специфіка такої співпраці пролягає у двох напрямках: школа в просторі музею–що включає освітні заходи (екскурсії, цикли занять в музейній аудиторії і на експозиції), на яких учні осягають терени культури і мистецтва за планом, заданим музеєм з врахуванням тематики шкільної освіти, або в ході занять, що будуються на базі власних музейних освітніх методиках; музейна педагогіка в школі – включає лекційну роботу в школі, а також ведення музейними співробітниками факультативних навчальних курсів, що відображають специфіку конк-

ретного музею [2, с. 158]. Розглянемо розроблені нами форми і методи роботи з підлітками за кількома напрямками:

- залучення до занять на базі спеціалізованих шкіл художнього профілю фахівців закладів культури і мистецтва, які спільно з педагогами долучали учнів до ігор(змагання, конкурси, турніри, естафети, вікторини); інтегрованих уроків («Діалог мистецтв», урок-дослідження, винахідництва, аналізу першоджерел, урок-репортаж); уроків-імітацій (урок-суд, слідство, дебати в парламенті), проєктів (майстер-класи та зустрічі з митцями);

- використання можливостей художніх музеїв, а саме: підготовка оглядових і тематичних екскурсій залами постійної експозиції для молодших школярів та однолітків;

- інтерактивні інсценізації під час ігор (ігри-подорожі «Мій вибір», «Музей відкриває таємниці»; рольові ігри «А у нас на селі», «Українські вечорниці», детективні ігри «Ніч у музеї», «Викрадення Мадонни»), мультимедійні інтерактивні освітні ігри, екскурсійні ігри, виготовлення ігрових книг, путівників.

Окремі аспекти формування мистецького світовідображення учнів основної школи розкриємо на прикладі теми, що зацікавила школярів «Іграшка-їжа – оригінальний вид українського народного мистецтва». У роботі з підлітками використано методи: аналізу – пошук та збирання музейних експонатів; синтезу – планування та створення експозиції школьного музею; підготовка оглядових і тематичні екскурсії по залах постійної експозиції для молодших школярів та однолітків, що є одним з напрямків діяльності та важливим етапом у процесі формування світовідображення, оскільки дає можливість учням проявити себе в дослідницькій роботі.

На підготовчому етапі вивчення теми, педагог об'єднав учнів у групи: 1 група – «шукачі», відповідала за збирання інформації в місцевому обласному художньому та краєзнавчому музеях; 2 група – «історики» працювали в обласному архіві; 3 група – «кореспонденти» записувала бесіди з місцевими жителями – майстрами народного мистецтва. Учні всіх груп при роботі над темою вели щоденники дослідника, робили записи (відео, аудіо тощо). На основі отриманих відомостей склали колективну довідку, в якій було надано характеристику іграшки, як галузі народного декоративного прикладного мистецтва України; розкрито особливості виготовлення іграшок-скульптурок з сиру;

розглянуто значення обрядового фігурного печива в системі народних вірувань. Таким чином, наприкінці пошукового етапу роботи над темою учнями було зроблено висновок, що іграшка-їжа станове цілком оригінальний вид українського народного мистецтва, як за матеріалом, так і за порівняно невеликим локусом поширення. Нині цей вид іграшки майже цілком позбувся колишніх ритуально-обрядових функцій, що сприяло посиленню у ньому функцій побутових та художньо-естетичних. Вироблення пластики з сиру та фігурного печива нині являє собою родинне заняття, коли навички, вміння, технологія та техніка унаслідуються дочкою від матері, або онукою від бабусі. Отже, в процесі дослідницької роботи відбувалася соціальна адаптація підлітка, оскільки через особисте ставлення до проблеми виявлялася його потреба в комунікації зі світом, опанування засобами та способами взаємодії з оточуючим світом. Такий комплексний підхід до вивчення теми дає можливість скласти об'єктивне уявлення про артефакти, що вивчаються, про ступінь їх відображення у виявлених пам'ятниках історії та культури. Всі витвори мистецтва, що поступають до шкільної експозиції, а також документи, передаються учнями до фондів шкільного музею «Світлиця».

Вся документація, складена під час пошуково-дослідницької діяльності (щоденник, зошит для запису спогадів і розповідей, фото, аудіо та відео записи) є системою взаємозв'язаних документів, в яких різними способами відбиті відомості по одній темі, або мистецькому артефакту, що можуть лягти в основу підготовки оглядових і тематичних екскурсій по шкільному музею для однолітків, одного з напрямків роботи на цьому етапі експерименту.

Так, у межах акції «Іграшка-їжа – оригінальний вид українського народного мистецтва» учні 5–7 класів готували тематичні екскурсії по залах постійної експозиції шкільного музею. Для того, щоб акція пройшла успішно, було зібрано групу учнів, які бажали освоїти екскурсійну справу та познайомитися з основними правилами її проведення. На даному етапі педагог спрямував учнів на роботу за напрямками: I група – збирання інформації за тематичними блоками екскурсії; II група – підготовка візуального ряду (іграшки-скульптурки з сиру, обрядове фігурне печиво, фото, відео та аудіо матеріали); III група – підготовка експозиції (розташування експонатів для візуального

огляду на двох площастях експозиції); IV група – продуктивна діяльність учнів (малюнок, ліплення, моделювання іграшок); V група – добір ігор та забавок із іграшкою-їжею (весняний, зимовий та весільний обрядовий комплекс), ставив і формулював проблему, а школярі – її вирішували.

Як уже зазначалося, на підготовчому (пошуковому) етапі вивчення теми, учні зібрали інформацію про стародавні види іграшки (сирна пластика та фігурне печиво). Наступний етап, до якого долучилися підлітки – складання тексту екскурсії, провадився під керівництвом експериментатора. Готовий текст екскурсії було поділено на тематичні блоки та визначені відповідальні учні за кожний блок (1 – іграшка – окремий вид декоративно-прикладного мистецтва; 2 – види української народної іграшки; 3 – художньо-функціональні особливості сирної іграшки; 4 – обрядове фігурне печиво). Для того, щоб підготувати візуальний ряд експозиції, учнями були зібрані під час пошукового етапу експонати, а саме: фото, відео, аудіо матеріали, виготовлені майстрами народного мистецтва та передані в дар музею іграшки-скульптурки з сиру, обрядове фігурне печиво. Школярі розташували експонати для візуального огляду на двох площастях експозиції: на вертикальній площині – фото та текстові матеріали, на столах – іграшки з тіста та сиру. Група учнів підготувала ігри та забавки з іграшкою-їжею. В основному це обрядові дії культового походження, що активізували гру, спонукали учнів до дії, розвивали естетичне ставлення до світу. Екскурсородами були учні, які вміють цікаво розповідати, прагнуть донести до слухачів нові знання.

Також підлітки брали участь та самостійно готували театралізовані екскурсії-дійства. Так, наприклад, під керівництвом учителя учнями на базі обласного художнього музею була проведена екскурсія-дійство «Чарівний світ української іграшки», що складалася з трьох етапів (пропедевтичний, екскурсійний, театралізоване дійство).

Пропедевтичний етап: учні 7-х класів школи на виховній години запропонували п'яти та шестикласникам завдання: на аркушах зі схематично, силуетно позначеними контурами українських народних іграшок відновити їхню будову, кольорову гаму, визначити осередок де була виготовлена іграшка (Яворівська, Опішніянська, Косовська глиняна іграшка; іграшки Поділля та Прикарпаття, дерев'яна іграшка села Тростянець, тощо).

Екскурсійний етап: в експозиції обласного художнього музею на виставці «Українська іграшка як галузь народного декоративно-ужиткового мистецтва» учні 7 класів під керівництвом вчителів та музейних працівників розробили та провели міні-екскурсії з використанням mp3-плеєра та програми «Let's Create! Pottery», яка розроблена для імітації процесу створення різноманітних віртуальних глиняних виробів: горщиків, глечиків, куманців, ваз, іграшок за темами «Чарівний світ яворівської іграшки», «Глиняні забавки з Опішні», «Косівська іграшка». Після закінчення міні-екскурсій, учні 5–6 класів школи знаходили та розглядали експонати; порівнювали зі своїм попередньо виконаним завданням; знаходили в себе помилки та недоліки; виправляли потрібні деталі. Таким чином, завдання спонукало школярів до зосередженого розглядання силуетного малюнку, орієнтації в музейному просторі, вчило користуватися анотаціями.

Театралізоване дійство: Після закінчення екскурсійного етапу учні 5–6 класів брали участь у народних розвагах з іграшками, які були підготовлені ініціативною творчою групою учнів 7 класу та в майстер-класах, що проводилися кращими учнями школи, де дізналися про особливості тряпичної ляльки та виготовили ляльку-мотанку або вузлову ляльку, сплели солом'яну ляльку. Наприкінці заходу підлітки отримали в подарунок оригінальний вид українського народного мистецтва – іграшку-їжу, яку спекли на уроках предмету «Технології» дівчата з ініціативної групи семикласників. Після відвідання музею учні розповідали, що їм сподобалось найбільше і чому. Екскурсія-дійство мала великий успіх у підлітків. На наступний урок декоративно-ужиткового мистецтва багато учнів 5–6 класів принесли інформацію з різних джерел (література, інтернет, фото-відео матеріали) про українську народну іграшку.

Висновки. Музейна педагогіка значно розширює можливості вчителя у формуванні в підлітків способу бачення світу, змісту і структури світовідображення, в центрі яких перебуває сам підліток, художньо-образного сприйняття світу і мистецтва; можливості передачі засобами образотворчої діяльності всієї повноти особистісного відношення до світу; вирішенні завдань уроків з профільних дисциплін спеціалізованої школи художнього профілю; направлена на поглиблення уваги дітей до навколишнього середовища, допомагає цінувати минуле, історію України.

У перспективі подальших досліджень актуальною залишається проблема формування відображення навколишнього світу в учнів основної школи засобами музейної педагогіки в процесі позаурочної навчально-виховної діяльності.

Список використаних джерел та літератури

1. Аристова Л. С. Формування у старшокласників естетичного ставлення до мистецтва в процесі вивчення художньої культури : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.07 «Теорія і методика виховання» / Л. С. Аристова. – К., 2008. – 21 с.
2. Бельх А. С. Картина мира как функциональный мировоззренческий продукт / А. С. Бельх // Динамизм социальных процессов в постсоветском обществе : матер. Междунар. семинара / отв. ред. Л. Н. Синельникова, Л. Ф. Компанцева, Г. А. Петровская. – Луганск ; Женева, 2000. – Вып. I. – С. 118–126.
3. Краснова Н. М. Педагогічні умови формування світовідображення в учнів 5–7 класів спеціалізованих загальноосвітніх шкіл художнього профілю у процесі образотворчої діяльності / Н. М. Краснова // Горизонти освіти. Психологія. Педагогіка : наук.-метод. журн. / Ун-т менеджменту освіти НАПН України ; Севастопольський міський гум. ун-т. – Севастополь : Рібест, 2012. – № 3 (36). – С. 116–121.
4. Музейно-педагогическая программа «Здравствуй, музей!» : концепция, структура, содержание / сост. : Б. А. Столяров, А. Г. Бойко, И. П. Ештокина ; М-во культуры и массовых коммуникаций ; Гос. Рус. музей ; Рос. центр музейной педагогики и детского творчества ; М-во образования и науки Рос. Федерации ; Рос. гос. пед. ун-т им. А. И. Герцена ; Рос. акад. образования ; Сев.-Зап. отд-ние. – СПб. : Гос. Рус. музей, 2005. – 64 с.
5. Огоновская А. С. Актуализация личности учащихся средствами музейной педагогики : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.01 «Общая педагогика, история педагогики и образования» / А. С. Огоновская. – Екатеринбург, 2007. – 22 с.
6. Платонова О. В. Шаг навстречу : прогр. творч. развития детей с «проблемами» в условиях худож. музея / О. В. Платонова, Н. Ю. Жвитишвили ; Гос. Рус. музей. – СПб. : [Б. и.], 1997. – 85 с.
7. Предметный мир культуры : музейно-экскурсионная программа для начальной школы / авт.-сост. : Н. Г. Макарова, Е. Б. Медведва, С. Б. Минина, М. Ю. Юхневич. – М. : МИРОС, 1994. – 345 с.
8. Про підсумки проведення огляду музеїв при навчальних закладах, які перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України : наказ М-ва освіти і науки, молоді та спорту України від 17.03.2011 р. № 239 [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/other/16581/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 26.03.13.

9. Про музеї та музейну справу : Закон України від 29.06.1995 р. № 249/95-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – № 25. – С. 191.

УДК 371.134+378.147:785

Оксана ПЛОТНИЦЬКА
(Житомир, Україна)

ТВОРЧА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ТА РОЗКРИТТЯ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ПРОЦЕСІ МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

Плотницька О. Творча самореалізація та розкриття художньо-творчого потенціалу майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі музично-виконавської підготовки. У статті розкривається значущість творчої самореалізації та художньо-творчого потенціалу майбутніх учителів музичного мистецтва у контексті наукових підходів під час процесу музично-виконавської підготовки.

Ключові слова: творча самореалізація, художньо-творчий потенціал, музично-виконавська підготовка, гуманістичний підхід, майбутній учитель музичного мистецтва.

Plotnitskaya O. Творческая самореализация и раскрытие художественно-творческого потенциала будущих учителей музыкального искусства в процессе музыкально-исполнительской подготовки. Статья посвящена проблеме творческой самореализации и раскрытию художественно-творческого потенциала в процессе музыкально-исполнительской подготовки путём интеграции различных видов деятельности будущих учителей музыкального искусства.

Ключевые слова: творческая самореализация, художественно-творческий потенциал, музыкально-исполнительская подготовка, гуманистический подход, будущий учитель музыкального искусства.

Plotnitskaya, O. «Creative self-realization and revelation of artistic and creative potential of future music teachers in the process of musical performance training.» The article is devoted to the creative self-disclosure and artistic and creative potential in the process of musical performance training through the integration of the various activities of future teachers of music.

Keywords: self-disclosure, creative potential, musical performance training.